

Centralna Komisja Egzaminacyjna w Warszawie

EGZAMIN MATURALNY 2010

JĘZYK ŁACIŃSKI I KULTURA ANTYCZNA

POZIOM ROZSZERZONY

Klucz punktowania odpowiedzi

MAJ 2010

Zadanie 1. (0–4)

Obszar standardu	Standard	Poprawna odpowiedź (1 p.)
Wiadomości i rozumienie	Rozumienie budowy zdań podrzędnych z koniunktywem (I 14)	1. putares 2. audivissetis 3. missus esset 4. colatis

Akceptuje się wszystkie formy coniunctivus imperfecti activi

Zadanie 2. (0–4)

Wiadomości i rozumienie	Rozumienie konstrukcji charakterystycznych dla łaciny (PP I 13)	1 – V 2 – F 3 – V 4 – F
-------------------------	---	----------------------------------

Zadanie 3. (0–4)

Wiadomości i rozumienie	Stosowanie nieregularnej odmiany rzeczowników, znajomość form fleksyjnych zaimków i form fleksyjnych liczebników (I 1,3,4)	1 – D 2 – B lub C 3 – A 4 – B
-------------------------	--	--

Zadanie 4. (0–4)

Wiadomości i rozumienie	Stosowanie czasowników zaliczanych do <i>verba deponentia</i> , form <i>participium perfecta passiva</i> , nieregularnej odmiany czasownika i rozpoznawanie konstrukcji składniowej <i>nominativus cum infinitivo</i> (I 6, 12)	1. usus erit, utetur, usa erit 2. devastata 3. fert 4. traditur, tradetur
-------------------------	---	--

Zadanie 5. (0–4)

Korzystanie z informacji	Wyjaśnianie pojęć i terminów w języku polskim, mających źródło w łacinie (II 1)	1 – V 2 – V 3 – F 4 – F
--------------------------	---	----------------------------------

Zadanie 6. (0–50)

Korzystanie z informacji	Tłumaczenie tekstu, czyli: a) rozpoznawanie ogólnego sensu tekstu; b) oddawanie w przekładzie ogólnego charakteru i funkcji tłumaczonego tekstu; c) stosowanie poprawnych technik przekładu łacińskich struktur morfologicznych, składniowych, zdaniowych, ponadzdaniowych; d) znajdowanie właściwych polskich odpowiedników leksykalnych dla łacińskich wyrazów i związków frazeologicznych; e) redagowanie spójnego i poprawnego stylistycznie przekładu. (II 3)	50 punktów
--------------------------	---	------------

Przykładowa realizacja zadania:

Tekst nr 1

lp.	Zdanie	Punktacja	
		częstkowa	maksymalna
1.	Interim satis longo intervallo, cum esset cum M. Lucullo in Siciliam profectus,	0-1-2-3	12
	et cum ex ea provincia cum eodem Lucullo decederet, venit Heracliam:	0-1-2-3	
	quae cum esset civitas aequissimo iure ac foedere, ascribi se in eam civitatem voluit;	0-1-2-3	
	idque, cum ipse per se dignus putaretur, tum auctoritate et gratia Luculli ab Heracliensibus impetravit.	0-1-2-3	
2.	Data est civitas Silvani lege et Carbonis:	0-1-2	9
	"Si qui foederatis civitatibus ascripti fuissent;	0-1-2	
	si tum, cum lex ferebatur, in Italia domicilium habuissent;	0-1-2-3	
	et si sexaginta diebus apud praetorem essent professi."	0-1-2	
3.	Cum hic domicilium Romae multos iam annos haberet, professus est apud praetorem Q. Metellum familiarissimum suum.	0-1-2-3-4	4
4.	Si nihil aliud nisi de civitate ac lege dicimus, nihil dico amplius: causa dicta est.	0-1-2-3-4	4
5.	Quid enim horum infirmari, Grati, potest?	0-1-2-3	3
6.	Adest vir summa auctoritate et religione et fide, M. Lucullus,	0-1-2	5
	qui se non opinari sed scire non audisse sed vidisse, non interfuisse sed egisse dicit.	0-1-2-3	
7.	Adsunt Heraclienses legati, nobilissimi homines:	0-1-2	5
	huius iudici causa cum mandatis et cum publico testimonio [venerunt]	0-1-2-3	
	qui hunc ascriptum Heracliensem dicunt.	0-1-2-3	
	Poprawność językowa i stylistyczna całości	0-1-2-3-4-5	5
	RAZEM		50

Tekst nr 2

lp.	Zdanie	Punktacja	
		częstkowa	maksymalna
1.	Cimon, Miltiadis filius, Atheniensis, duro admodum initio usus est adulescentiae.	0-1-2	2
2.	Nam cum pater eius litem aestimatam populo solvere non potuisset	0-1-2	10
	ob eamque causam in vinclis publicis decessisset,	0-1-2	
	Cimon eadem custodia tenebatur	0-1	
	neque legibus Atheniensium emitti poterat,	0-1-2	
	nisi pecuniam, qua pater multatus erat, solvisset.	0-1-2-3	

3.	Habebat autem matrimonio sororem germanam suam nomine Elpinicen,	0–1–2	3
	non magis amore quam more ductus.	0–1	
4.	Namque Atheniensibus licet eodem patre natas uxores ducere.	0–1–2–3	3
5.	Huius coniugii cupidus Callias quidam,	0–1	9
	non tam generosus quam pecuniosus,	0–1	
	qui magnas pecunias ex metallis fecerat,	0–1	
	egit cum Cimone, ut eam sibi uxorem daret: id si impetrasset, se pro illo pecuniam soluturum.	0–1–2–3 0–1–2–3	
6.	Is cum talem condicionem aspernaretur,	0–1–2	10
	Elpinice negavit se passuram Miltiadis progeniem in vinclis publicis interire,	0–1–2–3	
	quoniam prohibere posset,	0–1	
	seque Calliae nupturam, si ea, quae polliceretur, praestitisset.	0–1 0–1–2–3	
7.	Tali modo custodia liberatus Cimon celeriter ad principatum pervenit.	0–1–2	2
8.	Habebat enim satis eloquentiae,	0–1	6
	summam liberalitatem, magnam prudentiam cum iuris civilis tum rei militaris,	0–1–2	
	quod cum patre a puero in exercitiis fuerat versatus.	0–1–2–3	
Poprawność językowa i stylistyczna całości		0–1–2–3–4–5	5
RAZEM			50

Zadanie 7. (0-30)

Tworzenie informacji	<p>Interpretowanie przekazów kulturowych i tworzenie tekstu własnego, czyli:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) analizowanie i syntezy treści zawartych w materiale źródłowym; 2) selekcjonowanie posiadanych wiadomości i wykorzystywanie ich do wykonania zadania; 3) integrowanie wiedzy z różnych dziedzin; 4) wyrażanie i uzasadnianie swojego punktu widzenia, opinii; 5) redagowanie wypowiedzi, przestrzeganie treściowych i formalnych zasad organizacji tekstu; 6) formułowanie wypowiedzi zgodnie z zasadami poprawności językowej. (III) 	30 punktów
----------------------	---	------------

Temat: Sposób funkcjonowania motywu wojny trojańskiej. Na podstawie załączonych tekstów i materiału ikonograficznego napisz wypracowanie.

Przykład realizacji

I. Rozwinięcie tematu (0–25)

1. Homer, *Iliada*, XXIV, 513-521. (0–1–2–3–4)

np.

- Homer zwerbalizował mit o wojnie trojańskiej – opisał jej dzieje, wykreował bohaterów
- Ludzkie cechy Achillesa – smutek, współczucie, wzruszenie, litość
- Wielka odwaga starego króla Priama, który przyszedł do obozu wrogów
- Achilles zabił „licznych i dzielnych” synów Priama
- Mit o wojnie trojańskiej dawał Grekom poczucie jedności, był symbolem zwycięstwa

2. Wergiliusz, *Eneida*, I, 1-7 (0–1–2–3)

np.

- Rzymianie uczynili Eneasza swoim protoplastą
- Podobieństwo losów Eneasza do bohaterów Homera (długa tułaczka, gniew bogów, walka) oraz *Eneidy* do *Iliady* i *Odysei*
- Odwołanie się do Trojan – ludu szlacheckiego i prastarego
- Rzym drugą Troję (wypełnienie woli bogów przez Eneasza)
- Rzymianie „wymyślili” sobie trojańską genealogię (ze względów ideologicznych i propagandowych)

3. Franz Matsch, *Triumf Achillesa nad Hektorem*, 1892 (0–1–2–3)

np.

- Wykorzystanie motywu w malarstwie
- Obraz stanowi „uzupełnienie” cytowanego fragmentu *Iliady* o cechy Achillesa jako wojownika
- Achilles na rydwanie ciągnie ciało zabitego Hektora, trzyma jego hełm
- Achilles bezwzględny, dumny, bezcześci ciało pokonanego przeciwnika
- Hektor dzielny, szlachecki, walczący do samego końca
- Hektor symbolem dzielności, odwagi

4. Mieczysław Jastrun, *Rzecz ludzka*, 1946. (0–1–2–3–4)

np.

- Porównanie doświadczeń wojennych Polaków z doświadczeniami bohaterów *Iliady*
- W czasie wojny bohaterowie okazują ludzkie słabości (cierpią, płaczą), pragną zemsty, szukają pomocy
- Agresor bardziej okrutny niż Grecy Homera
- Patriotyzm obrońców (paralela: Warszawa – Troja)
- Obrońcy Warszawy porównani do walecznych Trojan
- Doświadczenie wojny pozwoli lepiej zrozumieć *Iliadę*

5. Agnieszka Krzemińska, *Wszyscy jesteśmy Trojanami* (Polityka nr 15, 10.04.2004). (0–1–2–3)

np.

- Motyw wojny trojańskiej w filmie – „Troja” Petersena
- Mit o wojnie trojańskiej jest bliski Europejczykom
- Doszukiwanie się paraleli współczesności z historią wojny trojańskiej
- Wyjaśnienie przez Petersena ponadczasowości mitu – ludzie od tysięcy tak samo współżyją ze sobą i przekonani o swojej racji wszczynają wojny
- Komentarz do tytułu „Wszyscy jesteśmy Trojanami”

6. Troja. (0–1–2)

np.

- Grecy Homera zbudowali drewnianego konia i pozostawili na wybrzeżu
- Współczesny koń, również drewniany, jest atrakcją turystyczną Turcji
- Koń trojański funkcjonuje w kulturze jako symbol podstępnego i zgubnego daru
- Jest przestroga

7. Wnioski (0–1–2–3–4–5)

np.

- Mit o wojnie trojańskiej jest jednym z najpopularniejszych mitów greckich
- Wojna trojańska jest wspólną częścią świata kultury zachodniej – mit był i jest często wykorzystywanym motywem w kulturze: literaturze, malarstwie, filmie itd.
- Dla Greków mit o wojnie trojańskiej był symbolem zwycięstwa, dawał im poczucie przynależności kulturowej
- Achilles, Hektor, Parys, Helena to archetypy, które każde pokolenie interpretuje na swój sposób
- Trojanie uchodzą za lud szlachetny i pokrzywdzony, Grecy za okrutnych najeźdźców
- W języku mit trwale zapisał się w postaci zwrotów frazeologicznych (np. jabłko niezgody, piękna Helena, koń trojański, pięta Achillesa), metaforycznych nazw własnych (np. Kasandra, Odyseja)

II. Kompozycja pracy (0–1–2)

• Funkcjonalna wobec tematu, spójna wewnętrznie, uporządkowana	2
• Uporządkowana, spójna	1

III. Poprawność językowa i stylistyczna (0–1–2–3)

• Poprawna, ujednolicona składnia i frazeologia, zgodna z normą fleksja i ortografia; zgodny z zastosowaną formą styl, bogate słownictwo.	3
• Poprawna składnia i frazeologia (dopuszczalne nieliczne błędy), zgodna z normą fleksja i ortografia (nieliczne błędy), zgodny z zastosowaną formą styl, wystarczająca leksyka.	2
• Wypowiedź komunikatywna mimo schematycznej i często niezgodnej z normą składni, błędy ortograficzne, widoczne schematy językowe.	1